

اعتراض‌ها به پوستر جشنواره فجر به حدی زیاد شد که مسئولان ارشاد حکم به تغییر آن دادند

قبل از انتشار پوستر را ببینید

مریم فضائلی
مدیرکل گروه فرهنگ

روی سه پایه چوبی که جایگاه بوم نقاشی است پوستر چهل و سومین جشنواره فیلم فجر قرار دارد. رویش با کاور ی آبی و نوشته‌ای طلایی پوشانده شده و مخاطب چشم انتظار است که تصویر زیرین آن را ببیند. کاور کنار می‌رود و چشم مخاطب از فرط عجبیب بودن پوستر، گرد می‌شود پوستر ساده‌تر از آن است که بخواهیم برایش توصیفی طولانی بنویسیم، حتی اگر نام رقیه چهره‌آزاد را به یاد نیاوریم، اما تصویر ترنجبین بانو در فیلم سینمایی «مادر» مرحوم علی حاتمی نیاز به هیچ توضیحی ندارد.

مطمئناً پوستر جشنواره‌های سینمایی نماینده روح آنها هستند و بیننده با یک نگاه باید به برداشتی کلی از آن برسد. به نوعی پوستر، بیانیه‌ای بصری است که روایتگر اهداف، ارزش‌ها و جذابیت‌های آن رویداد سینمایی به شمار می‌رود. این قواعد به صورت کلی در دنیا هم اجرامی‌شود. پوسترهای کن معمولاً شامل تصاویر ساده و نمادینند که حس شوکو و کلاسیک بودن سینما را منتقل می‌کنند. «خرس» به‌عنوان نماد اصلی جشنواره بر لیتاله است. در تمام پوسترهای این جشنواره طرح خرس بر لیتاله وجود دارد و معمولاً از رنگ‌های تند و اشکال ساده برای جلب توجه سریع بهره می‌برند. در جشنواره فیلم ونیز، از تصاویری مرتبط با شهر ونیز و فضای سینمایی اش استفاده می‌شود. استفاده از تصاویر مرتبط با معماری ونیز و فضای سینمایی این شهر، پوسترهای این جشنواره را به‌طور خاص متمایز کرده است. پوستر وسیله‌ای برای جشنواره ونیز است که با استفاده از تکنیک‌های مدرن، تاریخچه و اصالت خود را بازتاب می‌دهد. جشنواره فیلم ساندنس که بزرگ‌ترین جشنواره فیلم مستقل در آمریکا محسوب می‌شود به دلیل ماهیت مستقل خود، پوسترهایی با طرح‌های خلاقانه و گاهی مینیمالیستی ارائه می‌دهد. جشنواره فیلم لوکارنو در سوئیس، چهارمین جشنواره معتبر اروپا است. استفاده از تصویر «پلنگ» به‌عنوان نماد اصلی جشنواره، عنصر ثابت در طراحی پوسترهای این رویداد است. از طرفی دیگر، برخی نمادها و المان‌ها به‌طور مکرر در طراحی پوسترها مورد استفاده قرار می‌گیرند. نمادهایی مانند دوربین فیلمبرداری، فیلم‌های نگاتیو یا عناصر طبیعی خاص از این موارد است. این تصاویر حس سینمایی و هنری بودن جشنواره را تقویت می‌کنند.

نقد اثرگذار

با کنار رفتن کاور روی پوستر، نقدها شروع شد. به‌سرعت وارد فضای بحث و گفت‌وگو در شبکه‌های اجتماعی و میان منتقدان سینما شده است. این پوستر، با تصویر نمادین رقیه چهره‌آزاد در فیلم «مادر» علی حاتمی، ترکیبی از هنر و تاریخ سینمای ایران را به نمایش می‌گذارد. با اینکه در رونمایی گفته شد این عکسی است که عزیز ساعتی آن را گرفته، اما نقدها باعث شد برخی واقعی بودن این عکس را زیر سؤال ببرند و بگویند تمام پوستر توسط هوش مصنوعی طراحی شده است. یکی از اصلی‌ترین نقدها به مصنوعی بودن تصویر بود. در طراحی این پوستر، از جای استفاده از یک عکس واقعی یا پلان نمادین از فیلم‌های مطرح جشنواره، از تصویرسازی دیجیتال گرفته رفته شده بود. این تغییر باعث شد بسیاری از منتقدان احساس کنند که پوستر نتوانسته ارتباط عاطفی قوی با مخاطب برقرار کند. تصویری که می‌بایست یادآور فیلم و احساسات آن باشد، به دلیل فاصله گرفتن از واقعیت، نتوانسته بود این ارتباط را به‌درستی برقرار کند. همچنین در این طراحی، چهره رقیه چهره‌آزاد به‌طور مشهودی جوان‌تر از حالت واقعی به نظر می‌رسد. برخی منتقدان به این تغییرات به دیده تحریف نگاه کردند و معتقد بودند وفاداری به اصالت تصویر و تاریخ سینما باید در اولویت قرار می‌گرفت. به گفته این منتقدان، این دستکاری‌ها ممکن است به غلط‌گویی در تاریخ منجر شود و اثر هنری را از معنای اصلی اش دور کند.

برخی دیگر از نقدها به انتخاب تصویر مادر بر می‌گشت. اینکه روز مادر نزدیک به ایام فجر است، دلیل کافی برای اینکه از این عکس استفاده شود، نمی‌تواند باشد. علی خرازی، گرافیست در این باره نوشت: «به نظر می‌رسد ایده پوستر چهل و سومین جشنواره فیلم فجر، صرفاً از نزدیکی تقویمی انتشار پوستر و روز مادر آمده است. این یعنی جشنواره فجر هویتی برای رویداد سالانه‌اش در نظر ندارد و صرفاً به نفس برگزاری آن قانع است. با این رویه احتمالاً اگر مناسبت این روزها روز پدر بود، تصویر محمدعلی کشاورز را در فیلم «پدرسالار» می‌دیدیم که یکی از کاشی‌های مسجد شیخ لطف‌الله را در دست گرفته است. سفارش پوستر جشنواره به طراحان قدیمی تلاشی برای بازیافتن هویت خود در گذشته است و اثر طراحان نیز به‌شدت همسوا با همین تصمیم است: خلق یک اثر با استفاده از تفرش سنتی و تصاویر مرتبط با نگارگری برای رسیدن به یک هویت ایرانی-اسلامی!» البته اگر سیاست‌های جشنواره به‌منوی بود که هرسال در پوستر ی رد و نشانی از بزرگان سینمای ایران باشد، انتخاب رقیه چهره‌آزاد به‌عنوان نماد مادر سینما و تاتار

ایران، انتخابی شایسته بود.

کمبود المان‌های سینمایی نیز از دیگر نقاط ضعفی بود که بسیاری به آن اشاره کردند. به‌طور طبیعی، پوستر یک جشنواره فیلم باید حاوی نشانه‌ها و المان‌هایی باشد که به‌طور مستقیم با سینما و فیلم ارتباط داشته باشد. اما در این پوستر، چنین نمادهایی به چشم نمی‌خورند و بسیاری از منتقدان احساس کرده‌اند طراحی فاقد هویت سینمایی است و بیشتر شبیه به یک طراحی گرافیکی انتزاعی است. در این میان، طراحی پوستر نتوانسته بود با نسل جوان ارتباط برقرار کند. با وجود تلاش‌های طراحی مدرن، زبان بصری آن بیشتر به سلیقه نسل‌های پیشین نزدیک بود و نتوانسته بود نظر مخاطبان جوان‌تر را جلب کند.

بسیاری از منتقدان بر این باور بودند که جشنواره فیلم فجر، به‌عنوان یک رویداد فرهنگی با ابعاد گسترده، باید زبان بصری‌ای انتخاب می‌کرد که بازتاب‌دهنده ذائقه و نگاه نسل امروز باشد. نکته دیگری که در بین بسیاری از نقدها برجسته شد، عدم نوآوری در طراحی پوستر بود. طراحی آن به گونه‌ای بود که به نظر می‌رسید از ایده‌ها و طرح‌های مشابه در جشنواره‌های گذشته استفاده شده و نتوانسته بود با زبان گرافیکی جدیدی، مخاطب را غافلگیر کند. این موضوع باعث شد پوستر بیشتر به یک طراحی معمولی و فاقد خلاقیت به نظر برسد. در نهایت بسیاری از منتقدان بر این باور بودند که پوستر چهل و سومین جشنواره فیلم فجر نتوانسته هویت و ارزش‌های این رویداد مهم سینمایی را به‌درستی به تصویر بکشد. به نظر می‌رسید این طراحی نه‌تنها نتوانسته بود مخاطب را جذب کند، بلکه فاصله زیادی با توقعات و استانداردهای جشنواره‌ای با این اهمیت داشت.

تمام این نقدها که در فضای مجازی دست‌به‌دست می‌شد، منجر به تصمیم‌گیری درباره این پوستر از طرف دبیرخانه جشنواره فیلم فجر شد. با توجه به نقدهای زیادی که شنید، برای اولین‌بار در زمینه پوستر با زبانی صورت گرفت. قرار است بعد از انجام اصلاحات و پس از تأیید ابراهیم حقیقی پوستر جدید منتشر شود.

روند رو به نزول

با رونمایی پوستر، بازخوردهای مختلفی در فضای مجازی منتشر شد. با بهمن شیرمحمدی که در حوزه گرافیک دستی بر آتش دارد، صحبت کردیم و نظرش را درباره این پوستر پرسیدیم. او در این گفت‌وگو با تأکید بر این موضوع که پوستر جشنواره فیلم فجر به‌عنوان یک رویداد مهم فرهنگی و سینمایی باید به گونه‌ای طراحی شود که هم نوآوری داشته باشد و هم در عین حال به تاریخ و هویت سینمایی ایران احترام بگذارد، گفت: «بن جشنواره هر ساله دیده می‌شود و پوستر آن باید بیش از هر چیز نمایانگر ارزش‌ها و اهمیت سینمای ایران باشد. متأسفانه در سال‌های اخیر چنین اتفاقی کمتر رخ داده است و این مسئله باید جدی‌تر گرفته شود تا در آینده شاهد طراحی‌های بهتری باشیم. چندسالی است که پوستر جشنواره فیلم فجر روندی نزولی را طی کرده و به جای آن پیشرفت، روند نزولی را در دست گرفته. ابراهیم حقیقی گرافیست بسیار قابل احترامی است. او معلم چند نسل از گرافیست‌های ایران بود، حتی طراحی سیمرخ جشنواره فیلم فجر کار او بوده. یکی از مشکلات اصلی این است که تصمیم‌گیرندگان بیشتر براساس نام افراد معروف عمل می‌کنند تا کیفیت کارهای اخیرشان. به عنوان مثال، ابراهیم حقیقی، گرافیست برجسته، با وجود سابقه ارزشمندش، آثار اخیرش با کیفیت پایین‌تری همراه بوده‌اند. متأسفانه افرادی که تصمیم‌گیرنده بودند، به جای آنکه کارهای چندسال‌اخیر این گرافیست را بررسی کنند، بیشتر به اسم او استناد کردند.» از نظر شیرمحمدی، استفاده از چهره بازیگران اگر منطقی بر رویکردها باشد، اتفاق خوبی است. برای مثال جشنواره کن، با استفاده از تصاویر بازیگران شناخته‌شده قدیمی، تلاش برای خاطره‌ساز ی دارد. با توجه به اینکه خود مرحوم حاتمی فیلم‌هایش اصطلاحاً دست‌ساز بود (یعنی برای یک کار، شهرک سینمایی ساختن این پوستر دور از شخصیت اوست. ای کاش حداقل این، از تصویریرا به یک نقاش سپرده بودند تا حس و حال قدیمی و نوستالژیک را بهتر تداعی می‌کرد.

هویت بصری که نادیده گرفته می‌شود

شیرمحمدی یکی از چالش‌های اساسی پوستر جشنواره را عدم انتقال هویت بصری مشخص دانست و گفت: «اینکه بیننده بعد از دیدن پوستر چه برداشتی از جشنواره دارد، یکی از اصلی‌ترین معیارهایی است که در طراحی هویت بصری نقش دارد. در حالی که جشنواره‌های بین‌المللی مانند کن با طراحی‌های هدفمند، هویتی برای خود ایجاد می‌کنند، پوستر جشنواره فجر چنین ارتباطی را با مخاطب برقرار نمی‌کند. برخی کارشناسان معتقدند این ضعف به سیاست‌گذاری‌های غیرهدفمند جشنواره بازمی‌گردد. این گرافیست با توجه به تجربه حضور در جشنواره فیلم فجر معتقد بود با این پوستر، ما چشم‌اندازی از جشنواره به ما نمی‌دهد. طراحی پوستر جشنواره باید انعکاسی از چشم‌انداز سینمای ایران باشد. اینکه سیاست‌گذاری‌های جشنواره چیست و قصد دارد روی چه جنبه‌هایی تمرکز کند تأثیر مستقیمی بر طراحی پوستر دارد، حتی مواردی مانند حمایت

چهل و سومین جشنواره فیلم فجر

۱۲-۲۲ بهمن ماه ۱۴۰۳
43rd FAJR
FILM FESTIVAL.2025

نگار: سحر حاجی‌نیا | ۱۴۰۳

سیاست‌گذاری‌ها در طراحی پوستر

این گرافیست در ادامه از سیاست‌گذاری‌ها گفت که در طراحی پوستر تأثیر دارد و ادامه داد: «یکی از مشکلات اساسی که در این سال‌ها در حوزه طراحی پوستر جشنواره‌های فیلم ایران مشاهده می‌شود، چرخش پوسترها بین چند نفر خاص است. در هر نسل از گرافیست‌ها، حداقل پنج طرح با سطح جهانی وجود داشته‌اند، اما متأسفانه طراحی پوستر جشنواره فیلم فجر بیشتر بین چند نفر خاص دست‌به‌دست می‌شود. این باعث شده تنوع و نوآوری در این زمینه به‌شدت کاهش یابد. به‌عنوان مثال در دهه ۷۰، طراحی پوستر توسط آقای عابدینی یکی از بهترین‌ها بود. طراحی او بسیار باکلاس و منحصر به فرد بود و نشان می‌دهد یک گرافیست با ذوق و هنر می‌تواند به پوستر جشنواره روح و هویت خاصی بدهد. اما این نوع طراحی‌ها در سال‌های اخیر کمتر دیده شده است. مهم‌ترین مسئله این است که این چرخش پوسترها و تکرار اسامی، باعث شده اغلب مدیران جشنواره نتوانند از پتانسیل‌های جدید در این عرصه استفاده کنند. مدیران فرهنگی باید آفق دید خود را وسیع‌تر کنند و به نسل‌های جدید گرافیست‌ها و طراحان فرصت دهند که خود را نشان دهند. وقتی چنین مدیرانی در تصمیم‌گیری‌های مهم در حوزه طراحی دخیل نمی‌شوند، نتیجه‌اش چیز جز تکرار و افت کیفیت نخواهد بود. طراحی پوستر جشنواره باید فرصتی برای نوآوری و ارائه آثار جدید باشد، نه اینکه هر سال یک طرح مشابه یا ضعیف‌تر از سال قبل ارائه شود.»

بهترین پوسترها

شیرمحمدی درباره بهترین پوسترهایی که در این سال‌ها طراحی شده‌اند، گفت: «به یاد دارم همان هشت سال‌هایی که آقای عابدینی پوستر جشنواره را طراحی کرد. پوسترهایی که او طراحی کرده بود، به ویژه پوسترهایی که دو دسته کاسه در آن دست گرفته شده و انعکاس نور در آب دیده می‌شد، از بهترین طراحی‌ها بودند. این طراحی‌ها به‌ویژه از نظر تکنیک، تأثیرگرافی و خوشنویسی در سطح بالایی قرار داشتند و هنوز هم زبان‌زدند. به نظر من، ۹۰ درصد گرافیست‌های حال حاضر سینمای ایران تحت تأثیر کارهای آقایان نجابتی و عابدینی بوده‌اند. این طراحی‌ها بسیار نوآورانه و جذاب بوده‌اند.»

از سینمای مستقل یا تولیدات بزرگ می‌تواند جزء سیاست‌هایی باشد که روی طراحی تأثیر بگذارد. این نقشه‌راه می‌تواند راهمای طراح برای خلق اثری باشد که پیام جشنواره را به‌درستی منتقل کند.» شیرمحمدی درباره هویت بصری جشنواره فیلم فجر گفت: «دو المان سیمرخ و نوع نوشته‌ها از مواردی است که در این سال‌ها به تکرار دیده می‌شود. البته تأثیرگرافی‌هایی که در دهه ۷۰ انجام می‌شد، بسیار جلوتر از مواردی است که در این چند سال دیده شده است. آن تأثیرگرافی‌ها توسط افرادی تهیه می‌شد که ترکیب‌بندی و کمپوزسیون را می‌شناختند. در پوستر امسال، همین مورد هم رعایت نشده و چشم را اذیت می‌کند.»

نگاهی به گذشته

او ادامه داد: «اگر یک گرافیست بخواهد در طراحی پوسترش به گذشته هم نگاهی بیندازد و از شاخص‌های گذشته استفاده کند، باید ویژگی‌هایی را در نظر بگیرد تا به وضعیت امروز و نقدهایی که به طراحی‌های اخیر وارد است دچار نشود و حداقل باعث تمسخر نشود. یکی از قسمت‌های مهم این کار، کانسپت یا مفهوم طراحی است. مثلاً در مورد فیلم‌های مرحوم علی حاتمی، این فیلم به‌عنوان یک اثر محبوب در ایران، به‌ویژه در بین مردم و منتقدان، خاطره جمعی را تداعی می‌کند که استفاده از آن در پوستر ممکن است به‌طور طبیعی اثرگذاری زیادی داشته باشد.»

محتوا به جای خود، فرم هم به جای خود

شیرمحمدی چگونگی شکل اجرا در پوستر را موضوعی مهم دانست که باید به آن توجه شود و گفت: «نحوه اجرای این ایده است که می‌تواند باعث موفقیت یا شکست طرح شود. در واقع به ذوق و سلیقه طراح بستگی دارد که چگونه این مفاهیم و تصاویر را به شکلی نوآورانه و جذاب بیان کند. به‌شخصه حس می‌کنم طراحی اخیر ابراهیم حقیقی (یا حتی اگر این کار خودش نباشد) کار هنر جویناش باشد) نتوانسته آتظور که باید و شاید از این ایده استفاده کند. به نظر می‌رسد اجرا خیلی دم‌دستی و سطحی بوده و به هیچ‌عنوان در حد و اندازه نام بزرگ آقای حقیقی نیست. این کار اصلاً شایسته یک گرافیست با این سابقه و جایگاه نیست، واقعاً به‌نظر می‌رسد یا وقت و حوصله کافی برای این کار را

برگزارکنندگان جشنواره کنار گذاشته شد. البته بعد از آن هم پوستر این دوره جشنواره با چهره مرحوم علی حاتمی رونمایی شد اما این بار حسین زارعی با نقاشی علی بیگی پرست و خوشنویسی حسن عباسی برآزاد این طراحی را به عهده داشتند که البته کیفیت پایین آن از چشم فعالان رسانه دور نماند.

طراحی پوستر به سلیقه مدیران

پوستر سی و ششمین جشنواره فیلم فجر بیشتر از سال‌های قبل با انتقاد اهالی فرهنگ و هنر مواجه شد تا جایی که گرافیست هم وارد میدان شد و از طرح خود دفاع کرد. بیشترین انتقادها به این پوستر به دلیل نداشتن خلاقیت در طراحی بود. برخی دیگر نسبت به عدم حضور چهره‌های سینمایی در این پوستر اعتراض داشتند. حمیدرضا بیدقی، طراح سی و ششمین جشنواره فیلم فجر درباره همه‌ها نسبت به این طراحی گفته بود: «پوستر جشنواره فیلم فجر یک چالش بزرگ است و به نوعی یک خودکشی گرافیستی است. به دلیل اینکه طراحی پوستر برای جشنواره فیلم فجر یکی از پر دردم‌ترین و سخت‌ترین کارهایی است که در عمر حرفه‌ای یک گرافیست انجام می‌شود. تجربه طراحی پوستر در پنج دوره پوسترهای اصلی و فرعی جشنواره فیلم فجر را داشته‌ام. سختی این کار به چند دلیل است که اصولاً سینما حرفه پرگیر و داری است. در حوزه‌ای که مسائل مالی و بودجه مطرح است، مدعی‌های زیادی وجود دارد و به‌تبع جناح‌بندی‌های مختلفی داریم. متأسفانه با آغاز جشنواره فیلم فجر جناح‌های

مختلف به یکدیگر حمله می‌کنند. آغاز این حملات از رونمایی پوستر آغاز می‌شود و تا روز اختتامیه ادامه خواهد داشت.» او همچنین درباره طراحی این پوستر می‌گوید: «سه ماه قبل از جشنواره با من تماس گرفتند و به دلیل سابقه کاری که در زمینه گرافیک دارم، پوستر این دوره از جشنواره فیلم فجر را سفارش دادند. نزدیک به ۱۲ اتود مختلف را کار کردم. جلسات متعددی برگزار شد و این طرح‌ها رد کردند. طراحی پوستر جشنواره فیلم فجر صفر تا ۱۰۰ به عهده طراح نیست و ما حاصل یک تیم مدیریتی است. مدیران جشنواره می‌خواستند یک سیمرخ متفاوتی طراحی کنم. در میان پیش‌طرح‌های ارائه‌شده، کانسپت آب را پیشنهاد کردم که مورد تأیید قرار گرفت.»

پای درخت کریسمس به جشنواره باز شد

زمانی که پوستر چهل و دومین جشنواره فیلم فجر رونمایی شد، طراحی آن مورد انتقاد در فضای مجازی قرار گرفت و برخی از کاربران این پوستر را بیشتر مناسب مراسم کریسمس دانستند تا جشنواره فیلم فجر. البته طراح این پوستر درباره دلیل طراحی گفته بود: «این پوستر شامل ۴۲ سیمرخ به همراه یک سرو است. همان‌طور که می‌دانید سرو نماد مقاومت، ایستادگی و آزادی است. در طول برگزاری ۴۱ دوره این جشنواره اتفاقات مختلفی رخ داده است و بارها تا مرز کم‌رنگ شدن رفته اما باز هم با ایستادگی برگزار شده است. حتماً چراغ این جشنواره تا سال‌ها روشن خواهد ماند.»

مروری بر حواشی پوسترهای جشنواره فیلم فجر در دوره‌های مختلف

اعمال نظر روی دست طراح

آیا تبدیل یک عکس به نقاشی به وسیله نرم‌افزار رایانه‌ای طراحی قلمداد می‌شود؟ یا اصلاً طرح این پوستر امیر عابدی است که عکس را گرفته یا کسی که با یک کلیک عکس را به نقاشی تبدیل کرده است؟

در آن زمان حتی پرویز پرستویی هم در انتقاد از این طراحی گفته بود: «به نوع طراحی این پوستر انتقاد دارم. اگر خسرو زنده بود، چنین لباسی تنش نمی‌کرد. روحیات و خصوصیات او را خوب می‌شناختم. در کویر با او زندگی کردم و در کنار هم شب و روز را گذرانده‌ام و مطمئن بودم اگر امروز بود، اجازه نمی‌داد در چنین پژی او را نشان دهند.»

جدا از این‌ها پوستر سی و چهارمین دوره جشنواره فیلم فجر در حالی در حاشیه نشست خبری دبیر این جشنواره رونمایی شد که تاریخ زمان برگزاری جشنواره روی این پوستر، اشتباه نوشته شده بود. به طوری که زمان برگزاری جشنواره در ۱۲ تا ۲۲ بهمن سال ۹۴ برابر با فوریه سال ۲۰۱۶ بود، اماری این پوستر تاریخ ۲۰۱۵ ثبت شده، یعنی تاریخ یک سال قبل.

گرافیستی که کنار گذاشته شد

یک‌سال از این حاشیه‌ها می‌گذرد و زمان رونمایی پوستر سی و پنجمین جشنواره فجر می‌رسد. مدیران جشنواره این‌بار سراغ آیدین آغداشلو، نقاش مطرح ایرانی رفتند. در این پوستر هم طبق روال سال‌ها قبل تصویر یک سینماگر انتخاب شد. آغداشلو تصویر علی حاتمی را طراحی کرد. اما این طرح با رأی منفی

کیبانا تصدیق‌مقدم
مدیرکل گروه فرهنگ

۳۳ روز تا برگزاری چهل و سومین جشنواره فیلم فجر مانده و در آستانه برگزاری، از پوستر این رویداد فرهنگی رونمایی شد. پوستر که طبق روال سال‌های گذشته محل بحث اهالی رسانه قرار گرفته است، با وجود اینکه در سال‌هایی که گذشت طراحان و گرافیست‌های مطرحی مسئولیت خلق پوستر جشنواره فجر را عهده‌دار بودند، اما نقدهایی از طرف فعالان فرهنگ و هنر به عملکرد آن‌ها وارد بوده است. البته این نقدها از طرف طراحان بی‌جواب نمانده؛ آن‌ها می‌گویند پوسترها حاصل سفارش مدیران باسلیقه طراح است و گرافیست در خلق آن تام‌الآخیر نیست. این نقدها اولین‌بار، بعد از رونمایی پوستر سی و چهارمین جشنواره فیلم فجر شروع شد. حمید زرگر، طراح پوستر برای این رویداد سراغ یک چهره سینمایی رفته بود؛ خسرو شکیبایی. او درباره این انتخاب گفته بود: «در ایده‌های اولیه‌ای که من و همکارانم داشتیم به این نتیجه رسیدیم که چرا در پوسترهای جشنواره هیچ‌وقت از چهره بازیگران سینما یا پلانی از یک فیلم مهم سینمای ایران استفاده نشده است. درحالی‌که در جشنواره‌های سینمایی معتبر جهان مانند جشنواره کن یا ونیز از چنین ایده‌ای برای طراحی پوستر اصلی جشنواره استفاده می‌کنند.» نقدها به این پوستر به دلیل انتخاب این چهره نبود. منتقدان این گفتند این پوستر از خلاقیت خالی است. عده‌ای دیگر هم می‌گفتند